

De investeringen van de gemeenten

Om te zorgen voor of te helpen bij de uitvoering van de taken en opdrachten die hen zijn toegewezen, beheren de gemeenten een niet te verwaarlozen vermogen, dat in de gemeentebalansen op meer dan 60 miljard EUR wordt geraamd (*fiche 28*). Bij het afsluiten van de rekening op het einde van elk boekjaar, gaat de gemeente over tot een afschrijving van die goederen (d.i. een waardevermindering die overeenkomt met de jaarlijkse slijtage van de goederen) en tot een herwaardering van de boekhoudwaarde van het vastgoed (d.i. een waardevermeerdering volgens een vastgoedindex).

Om hun vermogen te vrijwaren, moeten de gemeenten dus **structurele investeringen** doen. Die investeringen hebben o.a. betrekking op de bouw en het verwerven van roerende goederen (voertuigen, computerpark) en onroerende goederen (gebouwen, wegen), en op het onderhoud van die goederen (renovatie- en onderhoudsinvesteringen, beantwoorden aan opgelegde normen).

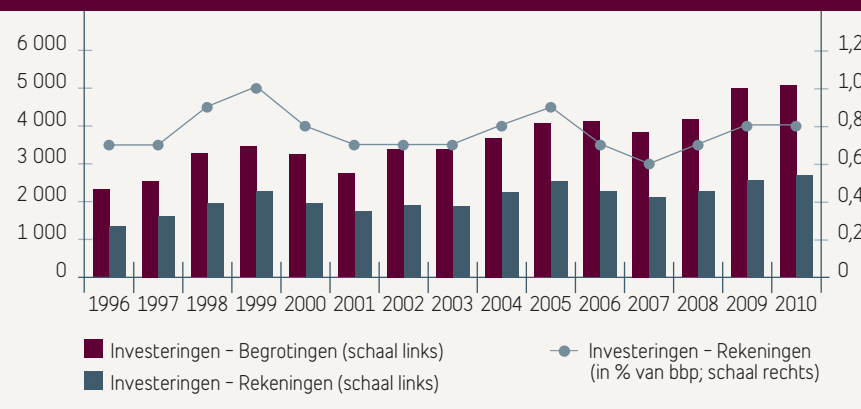
In het kader van de **begrotingsboekhouding** worden de verrichtingen i.v.m. de investeringen en de financiering ervan op de buitengewone begroting ingeschreven (*fiche 13*). Hoewel de investeringen noodzakelijk zijn voor de goede werking en de ontwikkeling van de gemeente, moet er toch op worden gewezen dat ze zogenaamde **facultatieve uitgaven** vertegenwoordigen, in tegenstelling tot de "verplichte" uitgaven die bij wet of decreet worden opgelegd. Dit bijzondere statuut heeft met name tot gevolg dat de investeringen van het ene jaar tot het andere erg kunnen verschillen en uitgesteld of zelfs geschrapt kunnen worden (bijvoorbeeld in geval van een saneringsplan of bij onzekere economische omstandigheden).

Enkele cijfers

- De lokale besturen, en in het bijzonder de **gemeenten**, zijn de belangrijkste investeerders uit de publieke sector. Volgens de cijfers van de nationale boekhouding dragen de lokale besturen (sector S.1313 van de boekhouding SEC 95) elk jaar gemiddeld voor 45 % tot 50 % bij aan de brutovorming van het vast kapitaal van alle openbare besturen samen.
- Op basis van de rekeningen 2010 bedroegen de investeringsuitgaven van de gemeenten (verbintenissen van het eigen dienstjaar) 2 697 miljoen EUR, d.i. 249 EUR per inwoner.

- Uit de evolutie van de investeringen over een langere periode, blijkt duidelijk het **cyclische karakter dat verband houdt met de gemeentelijke bestuursperiode** (*grafiek*). De piek wordt doorgaans bereikt in het jaar dat aan de verkiezingen voorafgaat (komt overeen met ongeveer 1 % van het bbp). Vervolgens is er een lichte daling in het verkiezingsjaar zelf en een forse achteruitgang in het jaar na de verkiezingen; de tussenvallende jaren worden gekenmerkt door een meer gematigde en geleidelijke toename van de investeringsuitgaven. Het cyclisch effect komt tegen het einde van de bestuursperiode 2007-2012 echter minder duidelijk tot uiting door de onzekerheid die de economische crisis met zich meebrengt en de maatregelen rond de begrotingsanering. Overheidsinvesteringen vormen immers traditioneel een aanpassingsvariabele wanneer de begrotingen onder druk komen. Algemeen genomen hebben publieke investeringsprojecten een onmiddellijke en duidelijke impact op de economie door de afgeleide effecten ervan op de bestelling van grondstoffen, het vervoer en de activiteit van de bouwondernemingen. Dit is nog meer het geval voor overheidsinvesteringen die geografisch erg verspreid liggen en die vooral beroep doen op lokale ondernemingen en werkrachten. Overheidsinvesteringen hebben ook een structurele impact op de economie omdat ze bijvoorbeeld andere private of publieke investeringen mogelijk maken en zo werkgelegenheid creëren in verscheidene activiteitssectoren zoals onderhoud, diensten en handel.

Evolutie van de gemeentelijke investeringen - Verbintenissen eigen dienstjaar (in miljoen EUR en in % van het bbp)

Verantwoordelijke uitgever: Dirk Smet, Belfius Bank, Pachecolaan 44, 1000 Brussel
RPR Brussel BTW BE 0403.201.185 – JUNI 2012

